

טיב הקהילה

פר' וידא
כ' חשוון תשפ"א

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג 4:10
מוצ"ש"ק 5:24
ר"ת 6:02

סוף זמן קריאת שמע וחפילה

סוק"ש א' 7:55 | **סוק"ת א' 9:04**
סוק"ש ב' 8:39 | **סוק"ת ב' 9:33**

המנים לפי שיעור קוץ

גילוי מס':
540

טיב הפרשה המעשים המועילים להמשיך ישועות

לאור האמור מובן שפיר כוונת המלאך בבשורתו, כיון שעדיין לא ידעו אם אכן יזכו בקיומה של אותה הבטחה, מאחר שהיתה תלויה בדבר, ורק אחר שעברו על שניהם בחינות של מסירות נפש נתבשרו מפי המלאך שהבטחה בתוקפה כיון שנתקיים התנאי. וזהו שנקב ואמר להם 'עת חיה' ופירש'י 'לשנה הבאה' כי עד עכשיו לא היו יכולים לקבוע לזה זמן, כי לא היו יודעים מתי יכשירו עצמן לכך, אך כעת אחר מעשה זה כבר היו שניהם ראויים לכך והיו יכולים לקבוע לזה זמן, ולכך נקבע הדבר לשנה האחרת באותו יום שבו נעשה המעשה כדי לגלות שמעשיו של אותו יום גרם לכך.

וענין זה צריך להיות לימוד לדורות, שאם רואה אדם שזקוק הוא לאיזה ישועה שאין תנאי החיים מזכים אותו בכך, עצתו לתור אחר איזה מצוה קשה שהיא עבודה בגדר יציאה מן השורה וההרגל, ותהיה זו בחינה של מסירות נפש עבורו, ואז יתגהג גם עמו באותה מידה, ויזכה בזכותה לפדות ורווחה.

ודבר זה אינו בדוקא בדברים שהם בתחום של 'קום ועשה' כי אם גם בדברים שהם בתחום של 'שב ואל תעשה' כי לפעמים מזדמנת לו לאדם נסיון קשה מנשוא, כגון שאחד מבואה באופן קשה, והוא מתאפק להשיב למחרפו דבר, זהו גם כן בחינה של מסירות נפש, כי הדבר הקשה להאדם ביותר הוא כשעושה את עצמו חולין, ובוה שאינו מגין על עצמו הרי זה כאילו מסכים לדברי המחורפו, ומסכים בכך להיות דמות שלילית בעיני הבריות ובלבד שלא להלכין את פני המבוא, ואין לך מסירות נפש יתירה מזו, ואכן זוהי סגולה ידועה לישועה, והרבה עובדות ידועות מאנשים ששמעו חרפתן והחזיקו במידת השתיקה וכוו להמשיך על ידי זה ישועות על עצמם ועל זולתם.

וישנם עוד נסיונות שהינם קשים ביותר והעמידה בהם מועיל לישועות בלתי טבעיים, וכפי שאיתא בזהר הקדוש על יוסף הצדיק שאחר שנתגלה יוסף לאחיו ואמר להם 'אני יוסף' היו אחיו תמהין איך זכה לכל הגדולה הזאת, ואמר להם שלא זכה בזה כי אם בזכות השמירה על האות ברי"ק.

ונחזה אנו מה טמון בדבריו אלו של יוסף, הנה גם יוסף היה עבד לפוטיפרי והיה זקוק לישועה בלתי טבעית, שהרי אחר שנמכר לעבד לא היה ביכולתו לפרוק מעליו את עול העבדות, ומצד הטבע היה עליו להישאר עבד לצמיתות, והנה הקרה הש"ת לפניו נסיון עצום וקשה מנשוא, אשת אדוניו מפתיהו בכל מיני פיתויים להנות מהעולם שלא ברשות בוראו ר"ל, ואיתא בחז"ל שיצרו התגרה בו עד מאוד, ועברו עליו כמה וכמה עינויים בלתי נסבלים ע"י אותה מרשעת, והרבה תחבולות עשתה כדי שייסכים לדעתה, ואף על פי כן עמד איתן בדעתו, ואף גם אחר שכבר אחזה בו וכפתה אותו עד שלא היה ביכולתו להשטמ ממנה עזב בגדו אצלה וברח בחוצות, ואין ספק שהיה זה עמידה בנסיון שמעבר לכוחותיו, והיה זה בחינה של מסירות נפש.

ואכן גרמה מעשה זה לחולל פלאות, ותיכף נוצר הסיבה לרוממו מבירא עמיקתא לאיגרא רמא, ושמו אותו בבור כדי שידומן לפני שרי פרעה ויפתור את חלומותיהם, ומשם יקרא לבית פרעה להעלותו על כס המלכות. כי כאמור, כל מצוה המעוה במסירות נפש והאדם יוצא על ידו מטבעו ומזוג החומרי, מסוגלת היא להמשיך ישועות שגם המה באותה מידה - יציאה מסדרי בראשית'.

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'
בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

ויאמר שוב אשוב אלך קצת תיה והנה בן לשרה אשה (יח, ט)
הנה, רואים אנו שאחר שכבר הובטח לאברהם ולשרה זה פעמיים בפרשה הקודמת (לעיל טו, ד ה / טו, ט) שיזכו לבנים, הוצרך זה המלאך לבוא שוב ולבשרם על כך, ומן הראוי להבין מה טמון באותה בשורה, כי אין אנו רואים בה שום חידוש מלבד מה שגילה המלאך את היום המיועד לכך, ולזאת לא הוצרך אברהם מאחר שהאמין בכל לבו שדבר ה' יקום, ולא היה לו שום נפקא מינה מתי יבחר הש"ת לפקדו, כי לא היה אברהם זקוק לבנים כי אם לתכלית הנרצה מן השמים, ולשם אותה מטרה הובטח בה, ואם כן בודאי יעשה הש"ת למענו ויזכה אותו למועד הראוי לזה התכלית, ולשם מה לו לדעת מלכתחילה את היום המיועד לכך? ובהכרח שלא לכך נתמון המלאך, ואם כן מן הראוי לעמוד על מהותה של אותה בשורה. והנה, בספרים הקדושים האריכו לבאר ענין הטבע שהעולם נוהג בו, כי בראיה מוחשית אפשר ח"ו לטעות ולומר שהטבעים המה יקבעו את דבר העתיד ח"ו, ולכן משנה לפעמים הקב"ה את סדרי בראשית ומחולל פלאות שאין הטבע מחייבתם, ובכך מוכיח שהוא זה השולט על הטבע, וגם הטבע תלוי בדבר השם.

והנה כדי להוכיח שאין הטבע שולט יש צורך שיהיו אנשים הנוזקים לדבר ישועה, אך הטבע מעכב בהם, וכשאלו אנשים יזכו בישועתם הבלתי טבעית יוחכו כולם שאין הטבע קובע כי אם זה המנהיגו, אך מאחר שהקב"ה מתנהג עם האדם מידה כנגד מידה, על כן יש צורך שאלו הנוזקים יכשירו את עצמם גם כן באיזה עבודה קשה שהיא בבחינת 'מעל הטבע' ובכך יעוררו את ההנהגה העליונה להתנהג עמהם באותה מידה ולחוננם בישועה שאינה על פי כללי הטבע.

ולזאת היו זקוקים אברהם ושרה, כי מה שלא זכו עד אותה שעה בבנים היה זה בסיבות הטבע, כמו שהעיד הכתוב בפרשה הקודמת (לעיל טו, ט) 'ויצא אותו החוצה' וברש"י שם, שאמר לו הקב"ה 'צא מאיצטגנונות שלך' כי על פי מזלם הטבעית לא היו ראויים לכך. והיתה הבטחה הש"ית שיצאם מעל הטבע בכדי שתהיה ביכולתם להוליד, אמנם דבר זה באתערותא דלתתא תליא, כאמור, נמצא שמעיקרא היתה ההבטחה תלויה ועומדת בתנאי זה, והיינו שלא הודיעם הקב"ה כי אם הדרך שעל ידה תפוז להמשיך ישועתם, אמנם כדי שתצא הדבר אל הפועל הוטל עליהם לזכות את עצמן בעשיית מצווה במסירות נפש, שזוהי ג"כ בגדר יציאה מן הטבע.

ואכן רואים בפרשה הקודמת (בתיבת פרק טו) ששרה עשתה מעשה כעין זה, ויצתה מן השורה ומסרה נפשה כדי להטיב עם שפחתה, והרימה כבוד שפחתה להיות כמותה שווה בשווה, וכיוונה באותה מעשה לעורר עליה רחמים להמשיך גם עליה ישועה בלתי טבעית, וכפי שמפרש שם רש"י את דבריה (פסוק א) 'אולי אבנה ממנה' 'בזכות שאכניס את צרתי לתוך ביתי'. ומאז היה הקב"ה מצפה מתי יבוא גם אברהם לידי אותה מידה כדי שיהיה גם הוא ראוי לכך, עד בואו ליום השלישי למיתו בו קיים גם הוא מצוה הגובלת במסירות נפש, כי בזה היום הצטער ביותר מצער המילה, ובנוסף הוציא בו הקב"ה חמה מנרתיקה שלא להטריחו באורחים (רש"י לעיל פסוק א) ואעפ"כ לא חשב להתבטל מהרגילו והיה יושב ותר אחר אורחים, ואחר שכבר זכה באורחיו לא חס על כוחו והרבה לטרוח בעבורם, והיה כל זה בחינה של מסירות נפש, בחינה של התגברות בלתי טבעית, וכיון שכן היה ראוי גם הוא לאותה מידה, להטיב עמו בדברים שהינם מעל הטבע.

טיב המערכת

וימהר אבדום

'הודה בן תימא אומר, הוי עז כנמו, קל כנשו, רץ כצבי וגביור כארי לעשות רצון אביך שבשמים', מה המיוחד בכל אלו המידות המוזכרות במשנה זו? את התשובה לכך אנו יכולים למצוא במעשיו של אברהם אבינו ע"ה, שהתורה מתארת לנו באריכות כיצד עשה את כל מה שעשה מתוך זריזות ובלא שום עצלות ועצבות, כי הזריזות מוכיחה שהעושה את המצווה מקיימה מתוך אהבה ולא בעל כרחו כמי שכפאו שד. כשקיבל אברהם אבינו את האורחים, מחכרים שלש פעמים לשונות של זריזות: 'וימהר אברהם', ואל הבקר רץ אברהם, 'וימהר לעשות אותו', וכשאנו שומעים דברים אלו אנו יודעים בבירור שאברהם אבינו קיים את המצווה מתוך אהבה.

וכן כתב בקיצור שולחן ערוך: 'וישים אל ליבו, כי אם היה קורא אותו איזה אדם לאיזה עסק שירויח בו ממון, או לגבות חובו, או שהיה קורא אותו שיציל את ממונו מן ההפסד, כגון אם נפלה דליקה בעיר וכדומה, בוודאי היה קם בזריזות מיד מפני אהבת ממונו ולא התרשל, וכן אם היה צריך ללכת לעבודת המלך היה קם בזריזות ולא היה מתרשל, פן יעלילו עליו, או כדי למצוא חן בעיני המלך; על אחת כמה וכמה לעבודת מלך מלכי המלכים הקב"ה, שיש לו להיזהר לקום במהירות ובזריזות!'

זמן התפילה מגיע, מתי ואין אתה מגיע לבית הכנסת? ערב שבת מגיע, מתי ואין אתה מקבל את השבת? כיצד אתה נראה בכניסת השבת? מורנו הרב שליט"א אומר תמיד שבדברים אלו נמדדת האהבה של יהודי אל הקב"ה, יהודי שמוכן בזמן לקבל את השבת בשמחה ובנחת, בכך הוא מראה שהוא אוהב את השבת ואת הבורא ית' שנתן לו את השבת, אבל אם הוא מגיע לשבת מתוך לחץ ובבית הכנסת הוא מופיע תמיד באמצע התפילה כשהוא מתנשם ומתנשף, האם יהודי כזה יכול להעיד על עצמו שהוא אוהב את הבורא? קיבלנו דוגמא טובה מאברהם אבינו, בעקבותיו נלך ומדרכיו נלמד כיצד מקיימים מצוות בזריזות ומתוך אהבה.

(ע"פ ט"ב ודעה וידא)

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

המשך כוונת קריאת שמע

א. נוהגין לקרות פסוק ראשון בקול רם, כדי לעורר את הכוונה (סי' ס"א ס"ד).

ב. קודם שיקרא קריאת שמע, יכוין לקיים מצות עשה שנצטוו לקרוא קריאת שמע שתי פעמים ביום, כמו שכתוב ודברתם בם וכו', בשכר ובקומך, וגם יכוין לקיים מצות עשה ליהוד את השם (בא"ח א' וואר ס"ו).

ג. נוהגין ליתן די' ימין על פניו (ר"ל על העינים (שע"ת ע"פ האר"י)) בקריאת הפסוק הראשון, כדי שלא יסתכל בשעת הקריאה בדבר אחר שמונע מלכוין (סי' ו' ומ"ב סק"י). וי"א שיהיה היד על העינים עד שישלים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ויש סוד בדבר (בא"ח א' וואר ס"ו), וה"ה איטר מניח די' ימין של כל אדם (אורחות רביע).

ד. יש להפסיק בפסוק ראשון בין ישראל לה', ובין אלקינו לה' השני, כדי שיהא נשמע, שמע ישראל, כי ה' שהוא אלקינו, הוא ה' אחד (סי' י"ד).

ה. ידגיש יו"ד של שמע ישראל, שלא תיבלע, וכן שלא תראה אל"ף (סי' י"ד).

ו. כל המאריך באחד מאריכין לו ימיו ושנותיו (גמ' ברכות י"ג).

ז. כתוב בסמ"ק (מ"ב ב' א') צריך לכוין באל"ף שהוא אחד, ובח"ת שהוא יחיד בשבעה רקיעים ובארץ הרי ח', והדל"ית רמז לארבע רוחות, ולעתידי יאמרו כל העולם שהוא אחד (כ"י).

ח. צריך להאריך בח"ת של אחד, כדי שמילך את הקדוש ברוך הוא בשמים ובארץ, שלזה רמזו החטוטרת שבאמצע הגג הח"ת (סי' כ"ד).

ט. כלומר עושין כמו תג למעלה באמצע הגג להחידע שהוא חי ושהוא ברומו של עולם ומושל על הכל (כ"י).

י. כתב המ"א בשם המ"ע, שיאריך בח"ת כשיעור שלישי, ובד' כשיעור ב' שלישי, וי"א שלא יאריך בח"ת כלל, רק יכוין הכל בדל"ית, וי"א הגר"א בביאורו (מ"ב סק"י).

יא. יאריך בדל"ית של אחד כשיעור שיחשוב שהקב"ה יחיד בעולמו ומושל בד' רוחות העולם, ולא יאריך יותר מכשיעור זה (סי' י"א).

יב. י"א שיכוין בעיקר בגמר 'אחד', משום דא"א לכוין הכל בעת אומרו 'אחד', ואם התחיל לכוין בעת אומרו 'אחד' מועיל לסיים הכוונה גם אחר שכבר גמר לומר אחד (אורחות רביע).

יג. ויש נוהגים להטות הראש כפי המחשבה, מעלה ומטה ולד' רוחות, וסדר ההטייה הוא, בתחילה למזרח ואח"כ לצפון מערב דרום, ולא יטה הראש מזרח מערב צפון דרום, שזה יהיה ח"ו שתי וערב (מ"ב סק"י).

יד. אף על גב דאמרין שהקורא את שמע לא יקרוץ בעיניו וכו', התם הקריצה והרמיזה לצורך דבר אחר ולכן מבטלין את הכוונה, אבל הכא הרמיזה היא לצורך הכוונה (מ"ב סק"י).

טו. ידגיש את הדל"ית שלא תהא כר"ש, אך לא ידגיש יותר מדאי, דיהיה נראה כאלו הו' נקודה בשו"א או בציר"י, אלא הכונה שטיעיימנה בפה יפה (מ"ב ומ"ב סק"א).

טז. לא יחטוף בח"ת ולא יאריך באל"ף (סי' י"ח).

טז. אסור לומר שמע שתי פעמים, והיינו באופן שכופל התיבות ואומר שמע שמע, אפילו בלחש אסור, משום דנראה כאלו מקבל

חסד לאברהם

גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה

כל דרך ובר בי רב חד יומא יודע ומכיר את מדת החסד של אברהם אבינו, מדה זו שעליה הושתתו היסודות של כלל ישראל, וכפי המובא בדברי חז"ל שהיה אברהם אבינו בונה פלטרין ואהלים רחבי מידות על פרשת הדרכים, בהם הכין כל מיני מאכלים ומטעמים כדי המלך, כדי שכל עובר אורח ימצא לאכול את מה שלבו חפץ ואת המאכל שחביב עליו, ותוך כדי כך היה גם מטעימם ממזון הנפש ומקרב את לבם אל אבינו שבשמים.

כל כך היה שקוע אברהם אבינו במצוותו הכבירה, עד שאפילו בימי חולשתו לא יכול היה להתאפק מלקבל פני אורחים, עד שהוצרך הקב"ה לשלוח אליו מלאכים בצורת אדם בכדי למלא את רצונו הטוהר ולהשביע את נפשו השוקקה במצוה החביבה עליו, ולא זו בלבד, אלא אפילו שבאותה שעה השרה הקב"ה את שכינתו הקדושה ובה לשכון בצל קורתו של אברהם אבינו, בכל זאת, כאשר אך הבחין אברהם אבינו כי שלושה אנשים ניצבים עליו, מיד הניח את השכינה בביתו וירץ לקראתם לבקש מהם ברחמים - 'אל נא תעבור מעל עבדך'. מכאן אמרו חז"ל (שבועות לה): 'גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה'.

אגב גררא יש לציין לקושיה הידועה, מילא אנתנו יודעים שגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה, כי כן ראינו אצל אברהם אבינו ראש אומנתו, אולם מנין ידע אברהם שהוא נוהג כשורה, אולי באמת אסור היה לו להותיר את השכינה בבית ולצאת אל האורחים. ותיירץ הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן ז"ע (פרדס יוסף בראשית יח, ג), שאברהם אבינו בגודל קדושתו זיכר את כל הרמ"ח איברים שלו שלא ירצו לעשות מאומה כי אם את רצון השי"ת, בלתי לה' לבדו, וכאשר הגיעו אליו האורחים והרגיש כי רגליו מבקשות לרוץ לקראתם, הבין שזהו רצון השי"ת האמתי וגדולה הכנסת אורחים יותר מקבלת פני השכינה.

הכנסת אורחים שהותירה רושם

מידה זו של הכנסת אורחים הוא באמת מסימני ההיכר של כלל ישראל בכל הדורות, תמיד היו יודעים בני ישראל כמי שפותחים את לבם ואת ביתם לרווחה ומכניסים אורחים תחת צל קורתם בנפש חפצה, וסיפר הגאון הנודע - מקים עולה של תורה - רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל מפוניבז', שלמען מפעליו הכבירים נאלץ לשהות הרבה בארצות ניכר ולקבץ מעות מנגידי עם למען החזקת והקמת עולם התורה, לא קלה הייתה מלאכה זו, בפרט שבאותה תקופה רווחה ההשקפה בקרב פשוטי העם ובפרט אצל שועי הארץ שחייבים ללמד את הצעירים מלאכת כפיים ולא להסתפק בלימוד תורה בלבד.

לכן התפלא ביותר הגאון זצ"ל על אחד מגדולי העשירים שכל פעם שבא בצל קורתו כיבדו ביותר הכבוד וציידו בסכומים הגונים ביותר למען התורה הקדושה ולומדיה, עובדה שהתמיהה את הגאון ביותר, וביותר לאחר שאותו עשיר לא נמנה על מחנה יראי ה', ומנין לו השגות כבירות כאלו בהחזקת תורה, בהזדמנות אחת ניסה הגאון לברר אצל הגביר שיאות להסביר לו את פשר הנהגתו הנאדרה.

סיפר לו הגביר דברים כהווייתו, שהוא בצעירותו ביקש להתקבל אל ישיבתו הנודעת של מרן החפץ חיים זצוק"ל, לצורך כך הועיד את פעמיו ראדינה ונעמד לבחינה אצל רבני הישיבה, הם לא היו צריכים ליותר ממעט זמן בכדי לתהות על נקנתו של אותו בחור, מתוך דבריו ניכר היה כי כבר נתפס רח"ל לרוחות הזמן שנשבו באותו זמן בכל תוקף וכלו כל חלקה טובה בכרם בית ה', ואף בחור זה בתוך תוכו כבר נחמץ לגמרי, וכמוכן שבצורה הזאת לא היה באפשרי לקבלו אל הישיבה.

הרבה לא נותר לו מה לעשות בראדן והיה צריך לשוב על עקביו לנסוע חזרה אל ביתו, דא עקא שתנועת הרכבות כבר הסתיימה באותו יום והיה צריך להמתין ליום המחרת, לפיכך ביקש מהנהלת הישיבה שיתנו לו לעשות את הלילה בישיבה כשמיד בבוקר הוא עוזב את המקום, אולם הנהגלה סירבה בכל תוקף, לא הועילו כל הפצרותיו, הם טענו שאין מציאות שבחור שלא נמנה על בני הישיבה יימצא ברחבי הישיבה.

לפיכך סר לביתו של הכהן הגדול מאחיו, הלא הוא החפץ חיים ז"ע, חשב בליבו שאצלו יוכל לפעול לחייב את הנהגלה להכניסו ללינת הלילה, החפץ חיים בלבו הרחום שמע את טענותיו הקשות כלפי הנהגלה אולם גם הוא לא רצה לשנות את ההחלטה, אך בחדא מחתא אמר לו לבחור כי למרות שבבנין הישיבה אינו יכול לישון אולם הוא ישמח מאד לארח אותו בביתו ללינת הלילה, הבחור התרגש מאד מן ההזמנה של גדול הדור והסכים מיד להצעה.

החפץ חיים בעצמו מרום שנותיו ועם היקף תורתו הציע את המיטה וסידר אותה באופן שיהיה נח וערוך לשינה טובה, הבחור עלה אכן על יצועו לישון שנת ישרים, אך מה מאד התפלא הבחור שבשעות המאוחרות של הלילה שמע את צעדי של החפץ חיים מסתובבות בחדרו ובחון האם הכל תקין, ומאחר שהיה נראה לחפץ חיים כי הואויר בחדר נעשה קר ביותר, פנה מיד החפץ חיים להביא את מעילו שלו והניחו על הבחור תוך שהוא מטיבו כראוי, שחלילה לא יהיה קר לאורחו.

מסיים הגביר את סיפורו, מאז חלפו שנים רבות, הרבה דברים עברו עלי בחיים, אולם בכל פעם שאני נזכר באותו לילה שהחפץ חיים הכניסני אל ביתו להיות אורחו, ובמעל שפרס עלי מתוך חמלה ואהבה שאי אפשר להביע במילים, מתפשט חום בכל עצמותי ונותן לי כח. נו! עכשיו מבינים אתם מדוע אני מוקיר ומעריך כל כך את עולם התורה!?

אוהב את הבריות ומקרבן לתורה

זהו אם כן הכנסת אורחים אמיתית, מתוך רגש של אהבה לכל יהודי באשר הוא שם, וכמו שהיה אברהם אבינו מתנהג עם אנשי זורו, שלא בדק בציציותיהם ובמעשיהם, אלא הכניסם בצל קורתו כמו שהם והשפיע עליהם כל טוב ומיטב, ומתוך קירוב זה התודעו לשמו יתברך בעולם, דבר שעשה עליהם רושם עמוק עמוק בחיובי הלב והשאייר בהם את חותמו הטוב עד עולם.

להתרחק מן השקר

שלשה תירוצים נותן כאן אבימלך לאברהם אבינו, ואף באחת מהן אינו מודה בטענת אברהם על הגזילה שגזלו ממנו... רק מהלך בתירוצים סחור סחור, ראשית לא ידעתי מי עשה, וגם אתה לא הגדת לי, וגם אנכי לא שמעתי.

ידוע היסוד של מרן הגר"ח מבריסק צוק"ל, שבמקום שניתן ליישב תירוץ אחד ברור על שלושה קושיות יחדי, או לחילופין לתרץ כל קושיא בתירוץ בפני עצמו, הרי יותר נכון הוא התירוץ האחד שמיישב את הכל יחדיו, ועדיף תירוץ אחד פשוט וברור על פני שלושה תירוצים שונים.

והוכיח יסוד זה מסוגיא דשוטה בפ"ק דחגיגה (ג), דגרסינן התם: "תנו רבנן, איזהו שוטה, היוצא יחידי בלילה, והלן בבית הקברות, והמקרקע את כסותו". ומפרש הש"ס טעמא דבעינן לשלושת הסימנים יחדיו ובחד מיניהו לא סגי, משום: "שהלן בבית הקברות, אימור כדי שתשרה עליו רוח שומאה הוא דקא עביד. והיוצא יחידי בלילה, אימור גנדיפס אחדיה [נתחמם גופן]. והמקרקע את כסותו, אימור בעל מחשבות הוא. - כיון דעבידיהו לכולהו, הוה להו כמי שנגח שור חמור וגמל, ונעשה מועד לכל" ע"כ.

ולכאורא אכתי תקשי, גם כשיש בו את כל שלושת הסימנים, נימא בכל אחד לפי עניינו, הוא לן בבית הקברות כדי שתשרה עליו כו', ויוצא יחידי משום גנדיפס, ומקרקע כסותו כבעל מחשבות, ומנא לן להוכיח מזה שהוא שוטה.

ועל כרחק מוכח כאן, שאם ניתן בתירוץ אחד פשוט וברור לתרץ את הכל יחדיו, שאדם זה פשוט שוטה... זה נכון ועדיף יותר מאשר להתפתל עם שלשה תירוצים שונים...

ביסוד זה יובן גם כאן, אבימלך מתפתל בתשובתו עם שלשה תירוצים שונים ומשונים, לא ידעתי מי עשה, וגם אתה לא הגדת, וגם אנכי לא שמעתי... - במקום להתפתל ולנסות תירוצים שונים, תאמר את התירוץ הנכון והפשוט, שאכן גזלנו את הבאר, ועלינו להשיב את הגזילה!

ללמדך, כמה זהירות צריכים אנו להתרחק מן השקר והכזב, שלא להוליך שולל בכל מיני תירוצים שונים, רק לומר את האמת כפשוטה לאמיתיה!

- > < -

אל הרה"ק מסוכטשוב צוק"ל בעל האבני נזר הגיע מוכר ספרים שידע את גודל אהבתו והשתוקקותו לספרים, והציע את מרכולתו בפני הרב.

הרבי עלעל בספרים השונים, והנה צדה עינו ספר חדש אחד שנשא חן בעיניו, וביקש לברר את מחירו. כראות הרוכל את חשקו הגדול של הרב לקנות ספר זה, העלה את המחיר ונקב בסכום של שלושה רובלים!

היה זה בשנותיו הצעירות של האבני נזר, בהיותו עדיין סמוך על שולחן חותנו הרבי זוקן מקוצק צוק"ל, והפרטה לא היתה מצויה כל כך בכיסו, ולכן הביע את פליאתו לשמע המחיר המופרז:

שלושה רובלים?! תהה הרב, הרי ניתן לחיות חודש שלם בשלוש רובל? והלא אין זה אלא ספר קטן! הוא אמנם ספר חשוב, אבל למה להפקיע את מחירו?

אך המוכר התעקש ולא אבה להחזיל את המחיר, הוא טען שזהו ספר יקר המציאות שקשה להשיגו, ולכן שווה הוא את מחירו.

קולות הדיבורים והוויכוחים הגיעו לאוזנו של החותן השרף מקוצק, שישב אותה שעה בחדרו רכון על תלמודו, והוא יצא לבדוק במה מדובר.

כספירו לפניו שהוויכוח נסוב אודות מחיר הספרים, שהמוכר דן

מעלה ומייקר מאוד את מחירי הספרים. נענה הרבי מקוצק ואמר, הכל תלוי באיזה ספר מדובר, ועל פי איכות הספר ניתן לקבוע את מחירו!

תיכף ניגשו הגבאים הנאמנים לבדוק באיזה ספר מדובר כאן, ומצאו שהספר המבוקש כאן הוא "ביאור הגר"א", [כנראה על ספר משלי, שיצא אז לאור עולם]. כששמע הקוצקער את שם הספר, אמר: ספר מרבינו הגר"א מן הראוי הוא להוציא עליו סכום של שלושה רובלים! מפני שהגר"א היה איש אמת! ותורתו תורת אמת! ומנין ידעתי שהיה איש אמת? - המשך הרבי, אספרה נא בפניכם:

יהודי עני אחד שבביתו שלוש בנות שהגיעו לפרקן, נכנס אל מרן המגיד הגדול ממעזריטש צוק"ל, והתאונן בפניו על שאין בידו פרוטה לפורטה, ומנין יביא את הנדוניא הנצרכת להשיא את הבנות, כאשר אך בקושי מחזיק הוא את מטה לחמו בצד ובמצוק.

שמע המגיד והצטער מאוד בצערו של איש ישראל, הוא התרהרר קמעא בעניינו, ולאחר גמר אומר ופסק לאיש: סע מכאן היישר אל העיר וילנא רבתי, וה' יהא בעזרך!

האיש הודה לרבי על ברכתו, והועיד פניו לארץ ליטא, אל העיר וילנא, כהוראתו של המגיד.

אולם, בעמדו בפתח הבית, כצאתו מביתו של הרבי, ציווה המגיד בפתאום לקרוא את האיש שוב שיחזור אליו.

היהודי התפלא על מה נקרא הוא שוב אל הרבי, ומשחזר ועמד בפניו פנה אליו המגיד הגדול ואמר: הלא כבר הורו רבותינו ז"ל שהנפרד מחבירו אל יפרד אלא מתוך דבר הלכה, לפיכך הבה נא נלמד יחדיו דבר הלכה!

הרבי הק' שלף באקראי איזו גמרא מן הש"ס שלפניו, פתח במקום שנפתח, והצביע היישר אל תוספות אחד שבצידי הגמרא, ואמר, הבה נא נלמד את התוספות הזה!

התיישב האיש לפני המגיד הק', הביט אל דברי התוס' פנימה, והקשיב להסברו המופלא שהרצה הרבי בפניו בעומק דברי התוס', הדברים היו קצרים וקולעים השערה! היהודי נהנה מאוד מן ההסבר המאיר שפירש הרב בביאור דברי התוס', נטל ברכת פרידה, ויצא לדרכו.

בגיעו אל עיר הבירה וילנא הגדולה, לא ידע אנה יפנה, הלא הרבי הקדוש כדרכו לא פירט את הוראתו, היכן יפנה בוילנא ומה עליו לעשות בה... הוא התהלך לפי תומו אנה ואנה, והנה בית מדרש גדול ונאה לפניו. הוא נכנס בשערי בית הכנסת, ומשדרכו רגליו על המפתן נוכח לראות שאין זה כי אם בית מדרשו הגדול של הגאון מוילנא צוק"ל בעצמו!

אותה שעה היה הגר"א מוסר את שיעורו בפני סגל תלמידים מקורבים, והיהודי שבין כך לא מיהר לשום מקום... התיישב בצד והקשיב לשיעורו של הגאון. והנה לתדהמתו אחז הגאון באותה עת בדיק באותו תוספות שלמד עמו המגיד במעמד הפרידה.

היהודי נדרך והיטה את אוזנו לשמוע כיצד יפרש הגר"א את דברי התוס' הללו, והנה שומע הוא את הגאון שנאנח אנוחה כבידה באומרו: את התוס' הזה לא זכיתי להבין! ותיכף העמיד קושיא עצומה על תירוץ רבינו תם ז"ל שהביאו התוס', עד שמכוח אותה קושיא אדירה נראה שנפלו כל דברי רבינו תם ז"ל. הגאון התחבט מאוד בקושייתו הצטער ונאנח, ושאל את התלמידים אם משהו יכול ליישב את קושייתו העצומה, שהניחה בצריך עיון גדול!

החסיד דן שישב מן הצד לחש לאוזני התלמיד שישב לצידו, שהוא יודע תירוץ טוב לקושייתו זו של הגאון!

אך התלמיד הסתכל בו וראה שהוא איש עני פשוט, שאינו נראה כתלמיד חכם כלל... ולא התייחס לדבריו. גם כשהאיש חזר ואמר לו כמה פעמים, שהנה בידו תירוץ מופלא! הפשך בעמוד ד' <

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים פירוט האמונה

לאחר שנים של עבודה במשרדים התייעצו אני ורעייתי עם האדמו"ר שלנו והכריע את הכף שתמצא עבודה מהבית שהלוא פרנסה מלמעלה ואיננו מצוים כי אם על השתדלות ומה זה משנה אם ההשתדלות נעשית בבית או מחוץ?

בעקבות אותה החלטה הלכה אשתי ללמוד קורס סידור מגשי פירות שזה תחום שמשך את ליבה, בפרט שאנחנו משפחה של מכניסי אורחים ותמיד היא מכינה מגשים יפים של פירות לאורחים.

הנה הגיע היום והיא סיימה את הלימודים והתחילה להכין מגשים שובי לב עם נשמה מיוחדת בתוך העיצוב, חג השבועות התקרב ולא היה אפילו הזמנה אחת, עשיתי השתדלות בקשתי מחבר להעביר הודעה ועוד כמה מבני המשפחה פרסמו הודעה על אפשרות להזמין מגשי פירות וציפינו לישועה.

הסברתי לאשתי שהבית הלוי בפרקי ביטחון כותב שהצדיק משתדל במקום אחד ויודע שיכול להגיע ממקום אחר, את שלנו עשינו.

ברגע שקבלנו בהכנעה את רצון ה' אשתי קיבלה טלפון מלקוח שביקש להזמין דחוף עשרים מגשי פירות מפוארים וחלקם מפוארים עוד יותר מהממוצע...

עשינו את המגשים ושמתנו על הישועה שהגיע ברגע האחרון באופן בלתי צפוי.

מכל ההודעות ששלחנו והגיע להרבה מאוד אנשים, לא נכנס הזמנה אחת ואילו הוא שהזמין את המגשים בכלל לא היה ממקבלי ההודעות אלא החליט פתאום להזמין על מנת לשלוח לאנשים שלו שהיה חשוב לו לשמח אותם...

בעל המעשה: ג.ד.ב.

'זוזבר חסדי אבות'

חברי הגיע לבקר אותי בעסק. שוחחנו על זה ועל הא בין הדברים סיפר לי על חברו הטוב שעבר אירוע לב ובקושי הצילו את חייו והוא שהיה חברתא שלו שש שנים עכשיו צמוד אליו ולבני משפחתו לסייע להם בכל מה שאפשר. לפני שהלך הצעתי לו שייקח למשפחה שני מגשים של פיצה ושתיך כך שלילדים יהיה ארוחת צהריים מוכנה בבית, הוא שמח על הרעיון ואכן הביא להם את המגשים מהנתנת שלי. בערב הוא התקשר אלי ואמר: "אתה הרי אוהב לשמוע סיפורי השגחה פרטית, נכון?!"

"נכון מאוד!" השבתי

"אז תקשיב טוב, לקחתי את המגשים והשארתי שם בבית והלכתי, בערב קיבלתי טלפון מהבן שבכיתה ח' שסיפר לי שכל פעם שיש לו מבחן גדול: "אבא מוציא אותי לפיצה, והיום היה לי מבחן כזה וכל היום הייתי עצוב. ידעתי שהיום לא יהיה פיצה כי אין אבא בבית שיכול להוציא אותי, כשהגעתי הביתה וראיתי את הפיצה כל כך התרגשתי שה' דאג לי במיוחד, זה לא העניין של הפיצה כמו ההרגשה שה' דאג לי!!! ותודה לך שהיית השליח המיוחד של ה'!!!"

בעל המעשה: ב.ש.

הפעונים לכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שפחה סביאלט
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

סִיב הַתּוֹרָה

עם סִיב הַרְשֵׁי

רוצה לדעת ?

מה הפרישה קטורה אלוך ?
 מה הכניס הבורא, בכל פסוק ?
 מה ניתן ללמוד מכל ענין ?
 מה חזקתו של רש"י, הוי בלחשבו את הפסוק ?

ספר ייחודי עיונית על התורה
 אשר בן ציון פנינים פתקים
 ולקדי פוסט נפלאים
 גם לצורך קיה לייב הרשי
 להבין ולהעמיק בדברי הק

מעטמד ומעוצב בהדור רב מאירת עינים כשפשוטו

כשנחלקו האיזביצאים מקוצק היה אחד השותפים שפרש עמם ונעשה חסיד של הרבי מאיזביצא, ואילו השותף השני נשאר חסיד קוצק. הם נשארו שותפים טובים וידידים נאמנים כאשר היתה באמנה עמם, ומענייני החסידות לא דברו ביניהם, כל אחד היה נוסע לרבו, וממשיכים לנהל את העסק כמאז ומקדם. לימים חלה החסד מאיזביצא ונפל למשכב ל"ע, היתה זו מחלה קשה ומדבקת רח"ל, שעד מהרה פגעה גם בבהמות שלהם שנחלשו, ועתה נעשתה צרתו כפולה הן בגוף והן בממון. ביקש אפוא האיזביצאי משותפו הקוצקער שיאיל בטובו לנסוע

לרבו לאיזביצא, ולבקש בעד נפשו לטובה. אך הוא סירב בנחרצות, באומרו שאינו נוסע לרבי אחר, כי אם לרבו שלו בקוצק בלבד. המחלה התגברה מיום ליום, עד שכבר הגיע למצב של פיקוח נפש רח"ל, והחולה הפציר מאוד בחבירו שיחוס ויחוס עליו וירוך מהרה לבקש ישועה מרבו. כראות השותף כי כלתה אליו הרעה, הבין שאין ברירה כי אם לקיים רצון שותפו ולנסוע לאיזביצא. הוא ניגש אפוא לחבירו ואמר שנענה לרוב הפצרותיו, והוא מוכן לצאת לדרך ולהזכירו לטובה אצל רבו הקדוש באיזביצא. על אשר התרחש באיזביצא בחדרו של הרבי בקודש פנימה, בהגיע אותו קוצקער חסיד להזכיר את חבירו. - סיפור הרבי ר' צדוק הכהן ממה שראו עיניו בעצמו, שהיה אף הוא באותה שעה נוכח שם, בעומדו סמוך אצל רבו. השותף הקוצקער כנס בהדרת קודש אל הרבי מאיזביצא, ותיכף בכניסתו הזכיר שמצד עצמו הרי הוא חסיד קוצק, אלא ששותפו הנאמן פלוגי בן פלוגית שוכב על ערש דוי והגיעו מים עד נפש, והוא ביקש מאוד שאבא הנה להזכירו לטובה ולישועה. שאלו הרבי מאיזביצא בבת שחוק, וכי מה חושב אתה שאוכל לעשות בנידון?

ענה הקוצקער בעומיה: אף אם אני מצד עצמי איני מאמין ברבי... אבל שותפי המשלח שלחני הנה, והרי הוא כן מאמין בברכת קדשו! תיכף נענה הרבי ואמר: תאמר אפוא לשותפך, שבעזרת ה' הוא יכריא במהרה, ויחזור לאיתנו בבריאות שלמה! ושוב שאלו הרבי בבת שחוק: נו, ועתה מאמין אתה בברכה זו שהענקתי כאן לחבירך? - אך האיש נשאר בשלו, ואמר: איני כאן כי אם כשליח העושה שליחותו, ובכל מה שקשור אלי בעצמי משאיר אני בצד... אם כן, סיים האדמו"ר הקדוש מאיזביצא, הריני לאחל לך שתזכה לבנים תלמידי חכמים, גדולים בתורה!

סיים הרבי ר' צדוק את סיפורו, ופירש פשר אותה התרחשות. כי להיות שהיה הרה"ק מאיזביצא איש אמת, שמידת האמת בערה בו תדיר לחתור אל השלמות, היה חושש בנפשו, שאף כי מצד עצמו לא הקפיד כלום על אותו קוצקער חסיד, על אף שהיה נראה כחוצפה מצידו שמזלול בכבודו, ומדגיש כמה פעמים שאינו מאמין בו כלום... - מכל מקום היה חושש שלא יחשוש בו האיש שהוא כן מקפיד עליו, וכדי להוציא מלבו של האיש כל ספק, שיידע נאמנה שאין לו עליו שום סרך קפידא, העניק לו ברכה טובה וחזקה בכל לב. ואכן, העיד רבי צדוק, שבניו של אותו חסיד נעשו תלמידי חכמים גדולים, והרעישו את העולם בתורתם!

[גרסיות קובץ 10254]

באור עליון, ושאל את האיש במפגיע, אמור נא, מנין שמעת פירוש נפלא זה? מפי מורי ורבי! - ענה האיש. ומי הוא הרבי שלך? המשיך הגר"א ושאל. המגיד ממעזריטש! נענה החסיד. ומנין לו להמגיד פירוש מתוק שכזה? - הקשה הגאון. מאמין אני בלב שלם, ענה החסיד, שרבינו תם ז"ל בעצמו נגלה אל המגיד וגילה את אוזנו בפירוש דבריו! ומדוע באת הנה? שאל הגאון. סיפר האיש דברים כהווייתך, שהוא הגיע אל הרבי מחמת צרת בנותיו שהגיעו לפרקן ולרש אין כל להשיאן, והרבי הוא ששלחו הנה לוילנא, ואף צייד אותו בטרם צאתו בפירוש זה שבדברי התוס' הללו. נעמד הגאון הקדוש על רגליו, ואמר, בהיות שזיכית אותנו בתירוץ נפלא זה, שהוא ממש תורת אמת! והנחת את דעתי אחר שזה כמה ימים שמצטער אני מאוד בקושייך, ראי אתה לעזור לך, וראוי הוא רבך המגיד שגילה תורת אמת זו לקיים את רצונו. ותיכף ציווה על כמה מתלמידיו להתלוות עם העני אל כמה מגדולי עשירי העיר, ולצוות עליהם בשמו להוריק סכומים גדולים ונכבדים לאיש זה, עד שיהיו כל צרכי הנישואין והנדוניות מן המוכן בידי.

ואכן בתוך שעה קלה נאסף כל הסכום הגדול הדרוש, והאיש יצא לדרכו וחזר לביתו במשחה גדולה, והשיא את בנותיו בכבוד. - סיים הרבי מקוצק את סיפורו המדהים, ואמר, הרי כלנו יודעים היטב כמה גדלה מחלוקתו של הגר"א על דרך החסידות, ובעיקר על הרב המגיד הקדוש בעצמו! ואף על פי כן כששמע את תירוצו הנפלא שהיה 'תורת אמת', הניח הכל מרוב אהבתו אל האמת, וציווה על אתר לאסוף את כל הסכום הנצרך! ומתוך כך למדנו גדול אהבתו של הגר"א את האמת, ומכיון שהיה איש אמת, מן הראוי לשלם על ספרו שלושה רובלים שלמים!

[מתוך שיחה מיוחדת אודות התרחקות מן השקר והמסתעף]

-> <-

סיפר הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין צדוק"ל, טיב מעשה מופלא שהתרחש בביתו רבו הרה"ק מאיזביצא צדוק"ל, שנוכל ללמוד ממנו עד כמה היתה מידת האמת נר לרגלי קדשו זי"ע. ידוע שחצרות קאצק ואיזביצא נחלקו, כשהרבי מאיזביצא פרש מקוצק ועזב ביחד עם חבורת קדשו, תלמידים יראים ושלמים שרפי מעלה. באותה תקופה היו שני חסידים קוצק שותפים נאמנים במסחר הבהמות, שנים רבות ניהלו את העסק בנאמנות הדדית, והיו שותפים ידידים וחברים טובים. אך

כוס תנחומין

למורנו ורבנו הגה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

היושב בעמק הבכא על פטירת אחותו החשובה והצדקנית

מרת ריזל לאה ע"ה

אלמנת הרה"ח רבי אברהם עקשטיין זצ"ל

♦ ♦ ♦

המקום ינחם אתכם ואת כל המשפחה החשובה בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל הפצו"ב

	 <p>Access Credit צ'יינג' סל' 02-6516090</p>	<p>לעילוי נשמת מרת אילה אהובה בת ר' יוסף ראובן יוחנן הכהן ז"ל • נדבת בנה יקותיאל מנחם •</p>	<p>לע"נ רבי דוד צבי ב"ר יצחק ז"ל נתרם ע"י בנו מנחם מורכזי הי"ו</p>	<p>לע"נ הינדל בת ר' משה ירמיהו ע"ה</p>	<p>לע"נ ר' ישראל נתן נטע ב"ר דוד צבי המקן ז"ל דוד ב"ר משה ז"ל</p>
 <p>קשת הרשת 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il</p>	<p>גרפציק סל: 02-5002321</p> 	<p>לרפואת בועז בן מירה</p>	<p>לע"נ ר' דב ב"ר אברהם יעקב ז"ל נפטר ה' אלול</p>	<p>לע"נ ר' יחזקאל ב"ר צבי ז"ל ולרפואה שלמה ולהצלחת לאה בת אילל תחי' נתרם ע"י בנם יחזקאל יחושע הי"ו</p>	<p>לע"נ האשה מרים בת ר' דוד</p>

יר"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגזויר ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ בהדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173